

PEYGAMBER EFENDİMİZ'İN BAZI VASIFLARI*

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bugün Rebîü'l-evvel ayının on birini on ikisine bağlayan gecedir. Kamerî aylardan üçüncüsü olan –Muharrem, Sefer, Rebîü'l-evvel– Rebîü'l-evvel ayının on birini, on ikisine bağlayan gecedir. Bu gecede Peygamber-i Zîşânımız, efendimiz, rehberimiz, önderimiz, başımızın tâcı, gözümüzün nûru, habîbu'llah ve habîbü'n-nâs, tabîbü'l-kulûb Muhammed-i Mustafâ –*aleyhi efdalü's-salevâti ve't-teslîmât*– Hazretleri dünyaya teşrîf eylemişlerdir.

Alemlere rahmet olarak gönderilmiştir:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

(الأنبياء: ١٠٧)

(*Ve mâ erselnâke illâ rahmeten li'l-âlemîn*) [Biz seni ancak alemlere rahmet olarak gönderdik.] (Enbiyâ, 21/107) buyruluyor. Allah'ın büyük, en büyük lütfudur. Allah'ın en sevgili kuludur. Seyyid-i veled-i benî Ademdir. Adem evlatlarının, insan cinsinin, ins ü cinnin, kâinâtın eşrefidir, mahlûkatın ekmelidir Peygamber SAS Efendimiz. Bizim onun ümmeti olmamız çok büyük bir devlettir, çok büyük bir saadettir, çok büyük bir nimettir, çok büyük bir kısımettir. Yâni başka zamanlarda yaşasaydık, başka devirlerde yaşasaydık, başka durumlarda

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

olsaydık ne olurdu?.. Çok farklı olurdu. Şimdi el-hamdü lillâh, Peygamber SAS Efendimiz'in ümmetiyiz ve Peygamber Efendimiz'in ümmeti de kendisi gibi efdalü'l-ümemdir, yâni ümmetlerin en faziletlisi, en üstünüdür.

O bakımdan, bu gece önce Peygamber SAS Efendimiz'in kendisinden bazı hadis-i şerîfler okuyarak, Peygamber Efendimiz kendisini nasıl tarif eylemiş, nasıl anlatmış; onu kendi lisanından görmüş olacağız.

a. İnsanların Soyca En Hayırlısı

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

أَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ بْنِ هَاشِمِ
بْنِ عَبْدِ مَنَافٍ بْنِ قُصَيِّ بْنِ كِلَابِ بْنِ مُرَّةَ بْنِ كَعْبِ
بْنِ لُؤَيِّ بْنِ غَالِبِ بْنِ فِهْرِ بْنِ مَالِكِ بْنِ النَّضْرِ بْنِ
كِنَانَةَ بْنِ خُزَيْمَةَ بْنِ مُدْرَكَةَ بْنِ إِيَّاسَ بْنِ مُضَرَ
بْنِ نِزَارٍ وَمَا افْتَرَقَ النَّاسُ فِرْقَتَيْنِ إِلَّا جَعَلَنِي
اللَّهُ فِي خَيْرِهِمَا فَأَخْرَجْتُ مِنْ بَيْنِ أَبِي وَأَبِيَّ وَلَمْ
يُصِبْنِي شَيْءٌ مِنْ عَهْدِ الْجَاهِلِيَّةِ وَخَرَجْتُ مِنْ
نِكَاحٍ وَلَمْ أَخْرُجْ مِنْ سِفَاحٍ مِنْ لَدُنِّ آدَمَ حَتَّى

¹ İbn-i Asâkir, *Tarih-i Dimâşk*, c.III, s.40, no:556; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Camiü'l-Ehadis, c.VII, s.34, no:5734.

انْتَهَيْتُ إِلَى أَبِي وَأُمِّي وَأَنَا خَيْرُكُمْ نَفْسًا وَخَيْرُكُمْ أَبًا

(ك. فى تاريخه، ق. فى الدلائل وضعفه، والديلمى، كر. عن انس)

RE. 151/1 (*Ene muhammedü'bnü abdi'llâhi'bnî abdü'lmuttalibi'bnî hâşimi'bnî abdi menâfini'bnî kusayyi'bnî kilâbi'bnî mürreti'bnî kâ'bi'bnî lüeyyi'bnî gâlibi'bnî fihri'bnî mâliki'bnî nadri'bnî kinâneti'bnî huzeymeti'bnî müdrikete'bnî ilyâsi'bnî mudâri'bnî nizâr.*) Soyunu böyle kendisi beyân buyurmuş bu hadis-i şerîfe göre, İbn-i Asâkir Enes RA'dan rivâyet etmiş, "Deylemî rivâyet etmiş, Beyhakî rivâyet etmiş,

Soyu böyle. Yâni kendisinin ismi Muhammed, babasını ismi Abdullah, dedesinin ismi Abdülmuttalib, onun babası Hâşim, onun babası Abdilmenaf, onun babası Kusay... Böyle gidiyor, saydığım şekilde.

(*Ve me'fteraka'n-nâsü firkateyni illâ cealeniya'llâhu fî hayrihimâ*) "Dünya hayatı ilerlerken, nesiller gelip geçerken, insanlar ne zaman ikiye ayrılmışlarsa, Cenâb-ı Hak beni o ayrılan dalların hayırlısından eylemiştir." Çünkü önce Adem ile Havva anamız vardı, sonra insanlar çoğaldı, sonra bölündüler, ayrıldılar, dallandılar, budaklandılar... "Ne zaman dallanma olduysa beni Cenâb-ı Hak hayırlısından eylemiştir, hayırlısına bağlı eylemiştir."

(*Feuhrictü min beyni ebeveyye felem yusibnî şey'un min ahdi'lcâhiliyyeh*) "Ben babamdan,

annemden doğdum ve bana cahiliye çağının kötülüklerinden hiç bir şey bulaşmadı.” Cenâb-ı Hak bulaştırtmamış, tertemiz eylemiş.

(Ve haractü min nikâhin, ve lem ahruc min sifâhin) “Daima benim sülalemin hepsi nikâhla, şerefli evliliklerle evlenmiş insanlardır. Hiç zina, nikâh dışı bir şekilde doğmuş insan yoktur benim sülâlemde. *(Min ledün âdeme hattâ inteheytü ilâ ebî ve ümmî)* Adem atamız AS’dan kendi anne babam Abdullah ve Âmine hatuna gelinceye kadar benim bağlı olduğum soy çizgisinde hiç böyle gayrı meşrû bir evlilikle meydana gelmiş insan yoktur. Hepsi nikâhla, hepsi meşrû hepsi Allah’ın rızasına uygun şekilde evlenerek dünyaya gelmiş şerefli insanlardır. İnsanlar kabilelere, kavimlere ayrıldıkça Allah beni daima en hayırlısında bırakmıştır, hep en hayırlısına mensub olmuşumdur, hep en hayırlısından gelmişimdir.”

Demek ki, Adem Atamızdan Peygamber Efendimiz’e kadar soy çizgisi en şerefli olan insandır Peygamber SAS Efendimiz.

(Feene hayrüküm nefsen ve hayrüküm eben) “Binâen aleyh ben hem kişi olarak sizin en hayırlınızım, hem baba olarak, soy olarak en hayırlınızım.” buyuruyor.

Cenâb-ı Hak sevdiği Muhammed-i Mustafâ’sını böyle dünyaya getirmiştir, böyle bir soy çizgisinde meydana getirmiştir.

b. Peygamberlerin Önderi

Diğer hadis-i şerîfte Peygamber Efendimiz

buyuruyor ki:²

أَنَا قَائِدُ الْمُرْسَلِينَ وَلَا فَخْرَ وَأَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّينَ
وَلَا فَخْرَ وَأَنَا أَوَّلُ شَافِعٍ وَمُشَقِّعٍ وَلَا فَخْرَ

(الدارمی، کر. عن جابر)

RE. 151/2 (*Ene kàidü'l-mürselîne ve lâ fahr, ve ene hâtemü'n- nebiyyîne ve lâ fahr, ve ene evvelü şâfiin ve müşeffain ve lâ fahr.*) Câbir RA'dan ibn-i Asâkir rivâyet eylemiş ki, diyor ki Efendimiz:

(*Ene kàidu'l-mürselîn*) “Ben mürsellerin, yâni rasüllerin, gönderilmiş peygamberlerin sevkedicisiyim, başkanayım, komutanayım, en önde geleniyim.” Kàid komutan mânâsına kullanılır Arapça'da. Ordunun başında olup da onu istediği şekilde yöneten, en salâhiyetli kişi mânâsına kullanılır. *Kıyâdet* de komutanlık mânâsına geliyor Arapça, masdar olarak. *Kàid-i a'zâm* da en büyük komutan demektir. Yâni rütbesi en yüksek olan mânâsına.

Peygamber Efendimiz: “Ben peygamberlerin en önde geleniyim yâni başkanayım, peygamberlerin serveriyim, komutanayım.” diyor. Evet, Adem Atamız ve ondan sonra gelen bütün peygamberler, sayısı Allah-u Teâlâ Hazretleri tarafından biliniyor, içinde

²Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.61, no:170; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.40, no:49; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.456, no:13924; Beyhakî, *el-l'tikad*, c.I, s.173, no:151; Câbir RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XI, s.404, no:31883; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.31, no:5729.

peygamberlerin serveridir, eşrefidir, ekrmidir, ekmelidir Peygamber SAS Efendimiz. “Ama öğünmek yok.” diyor. “Yâni Cenâb-ı Hak böyle yaratmış, bu bir nimettir, sordunuz diye söylüyorum ama öğünmek için söylemiyorum, soy soplâ öğünmek için yapmıyorum bunu. Ama benim durumum bu. Kendimi tanıtmak için, anlatmak için, sorduğunuz için söylüyorum, durum bu.”

Bütün peygamberlerin serveri ve bütün peygamberler Peygamber SAS’in, kıyamet gününde, mahşer yerinde bayrağı altında toplanacaklar. Adem AS ve ondan sonra gelen bütün peygamberler. Hepsi onun bayrağı altında toplanacaklar. Söylenecek çok şeyler var...

(*Ve ene hâtemü'n-nebiyyîn*) “Ve ben peygamberlerin hâtemiyim, yâni sonuncusuyum, benden sonra başka peygamber gelmeyecek, ahir zaman peygamberiyim, kıyamete kadar benim devrim devam edecek.”

Şu anda Peygamber Efendimiz’in devri sürüyor. Peygamber Efendimiz’in devri başlamıştır, başka devirler kapanmıştır, başka çağlar bitmiştir, şimdi nöbeti Muhammedî, devr-i Muhammedî başlamıştır, zaman Peygamber SAS’in zamanıdır. Onun peygamber olduğu zamandan, kıyamet kopuncaya kadar bütün devre onun zamanıdır. Bu ne demek?.. Bütün insanların onu peygamber olarak tanıyıp, ona tâbi olması lâzım gelir demek. Şu zamanda, kıyamete kadarki zamanda ve bundan evvel Peygamber Efendimiz’e kadar geçmiş zamanda, hiç başka geçerli tâbi olunacak peygamber yoktur. Devir Peygamber

Efendimiz'in devri olduğundan bütün insanların Peygamber Efendimiz'e tâbi olması gerekir. Tâbi olan kurtulmuştur, tâbi olan kurtulacaktır. Peygamber SAS Efendimiz'in bütün insanlar, şu andaki insanlar ümmetidir.

“—E nasıl olur, kimisi kabul etmiyor?..”

Kabul etmiş olan insanlar Peygamber Efendimiz'e icabet etmiştir, davetini kabul etmiştir, peygamberliğini tasdik etmiştir, onun ümmetidir. Hepimizi ümmetiyiz. (*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) “Şehadet ederim ki, o Allah'ın rasûlüdür diyoruz, biz onun ümmetiyiz. Ama bizden başka insanlar, Amerika'dakiler, Afrika'dakiler, Asya'dakiler, Çin'dekiler, Hint'tekiler, Güney Amerika'dakiler vs... Onlar da Peygamber Efendimiz'in ümmeti olma durumundadır. Ümmeti olursa olacaktır. Tebliğ edersek, akılları varsa, nasibleri varsa olacaktır. Ama olmamış, olmazsa suçlu olacaktır. Yâni vazifesini yapmamış olacaktır. Tasdik etmesi gerekirdi, tasdik etmediği için cezalı duruma düşecektir. Onlara da ümmet-i da'vet denilir. Yâni davete muhatap olan, İslâm'a davet edilmiş olan insanlar, davet edilecek olan insanlar. Gelin İslâm'a. Gelirlerse kurtulacaklar, iki cihan saadetine erecekler. Gelmezlerse ahirette cezasını çekecekler, mahvolacaklar, perişan olacaklar. Çünkü devir Peygamber Efendimiz'in devridir.

(*Ve ene evvelü şâfiin ve müşeffain ve lâ fahre*)
“Ve ben mahşer gününde kendilerine, insanlara şefaath edecek olan mübarek insanların ilkiyim.”

Şefaât ne demek? Yâ Rabbi bunu affediver, onu cehenneme atma, bunu bağışla yâ Rabbi, suçlarını affediver diye ricacılık demek. Peygamber Efendimiz şâfîdir, yâni şefaât edicidir,

ricâcıdır, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden duacıdır bizler için, insanlar için. Affet bunları yâ Rabbi deycidir ve (*müşeffain*) şefaati de makbul olan, kabul edilecek olan, reddedilmeyecek olan kimsedir. Şimdi herkes şefaât eder de, edebilir de, kalkıp ister de bir şeyi kabul edilmezse reddedilir. “Olmaz öyle şey, olmaz, kabul etmiyorum!” derse, reddedilmiş olur. Ama Peygamber Efendimiz'in şefaati reddedilmeyecek. Peygamber Efendimiz, şefaati makbul olan, Allah indinde geçerli olan, Allah'ın sevdiği ilk kişidir. Tabii Peygamber Efendimiz şefaât edecek, başka kimler şefaât edecek? Alimler, şeyhler, evliyâullah, mürşid-i kâmiller şefaât edecek bir. Şehitler şefaât edecek iki. Öbür peygamberler kendi ümmetlerine derece derece şefaât edecekler. Böylece şefaâtlar olacak. Ama ilki, evveli Peygamber SAS Efendimizdir, (*ve lâ fahre*) övünme için söylemiyorum, durum bu olduğu için söylüyorum.

c. Ademoğullarının Seyyidi

Ebû Said Hazretleri'nden rivâyet edildiğine göre ve İbn-i Mâce'nin de kaydettiği, Tirmizî'nin hasen dediği bir hadis-i şerîfe göre, SAS Efendimiz yine buyuruyor ki:³

³ Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.308, no:3148; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1440, no:4308; Ahmed ibn-j Hanbel, *Müsned*, c.III, s.2,

أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا فَخْرَ وَبِيَدِي
لِوَاءُ الْحَمْدِ وَلَا فَخْرَ وَمَا مِنْ نَبِيٍّ يَوْمَعِذِ آدَمَ فَمَنْ
سِوَاهُ إِلَّا تَحْتَ لِوَائِي وَ أَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ
الْأَرْضُ وَلَا فَخْرَ وَأَنَا أَوَّلُ شَافِعٍ وَأَوَّلُ مُشَفَّعٍ وَلَا
فَخْرَ

(حم. ت. حسن. ه. عن أبي سعيد)

RE. 152/2 (*Ene seyyidü veledi âdeme yevme'l-kıyâmeti ve lâ fahre*) “Ben kıyamet gününde Adem oğullarının seyyidi olacağım, öğünmek yok.” Yâni en kıymetli insan, en şerefli insan, makamı en yüksek insan. (*Ve bi-yedî livâu'l-hamdi ve lâ fahre*) “Ve elimde Livâü'l-hamd olacak.”

Livâ ne demek? Sancak demek. *Hamd Sancağı* olacak Peygamber Efendimiz'in elinde. *Mirlivâ* ne demek eski Osmanlıca tâbir olarak? *Mirlivâ*; sancak beyi demek, yâni albay demek. Bilmiyorum ona denk mi oluyor, nasıl oluyorsa. *Livâ*; sancak mânâsına. Osmanlı idari teşkilatında da, meselâ Halep Sancağı deniliyor. Yâni vilâyet gibi bir bölüm ismi oluyor. Ama sancak demek. “Elimde Livâü'l-Hamd olacak,

---

no:11000; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIV, s.398, no:6478; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan. Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.401, no:7493; Abdullah ibn-i Selâm RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.530, no:31882; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.15, no:11; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.25, no:5712.

öğünmek yok.” Durum böyle olacak yâni. Çünkü Allah kibirlileri sevmez ve Peygamber Efendimiz de raûftur, rahîmdir, her türlü güzel huyların sahibidir ve Peygamber Efendimiz’de Allah’ın sevmediği kötü huylar yoktur, hep güzel huylarla bezenmiştir. Onun için diyor ki: *(Ve lâ fahre)* Öğünme bahis konusu değil.

(Ve mâ min nebiyyin yevme izin âdemü femem sivâhu illâ tahte livâî) “O gün Adem ve ondan sonra gelen peygamberlerin hepsi o gün benim bu livâü’l-hamdinin altında olacaklar. *(Ve ene evvelü men tenşakku anhü’l-ard)* Ve İsrâfil AS sûra üfürdüğü zaman yeryüzünde kabrinden ilk kalkacak olan ben olacağım. *(Ve lâ fahr)*

(Veenevvelüşâfiin) “Vebenilkşefaatedecek olan olacağım, *(ve ene müşeffain)* ve şefaati ilk kabul olan kimse olacağım, *(ve lâ fahr)* övünme yok.”

d. Cennete İlk Girecek Kimse

Burada zikredilmiyor ama ben ekleyeyim başka bir hadis-i şerîften aldığım bilgiyle. Peygamber SAS buyuruyor ki:⁴

آتَى بَابَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَسْتَفْتِحُ فَيَقُولُ
الْخَازِنُ مَنْ أَنْتَ فَأَقُولُ مُحَمَّدٌ فَيَقُولُ بِكَ أَمْرٌ

⁴ Müslim, *Sahîh*, c.I, s.188, no:197; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.136, no:12420; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.379, no:1271; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.119, no:400; İbn-i Ebî Âsım, *Evâil*, c.I, s.62, no:10; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.VII, s.447; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.138, no:418; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.462, no:955; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XI, s.532, no:31890; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.I, no:2; *Câmiü’lEhâdîs*, c.I, s.9, no:1.

لَا أَفْتَحُ لِأَحَدٍ قَبْلَكَ

(م. حم. وعبد بن حميد عن أنس)

RE. 3/1 (*Âtî bâbe'l-cennetî yevme'l-kıyâme*)
“Ben kıyamet gününde cennetin kapısına geleceğim. Yâni cennetlikler, cehennemlikler ayrıldıktan sonra ehl-i cennet cennete gireceği zaman. ben cennetin kapısına geleceğim. (*Feesteftihu*) Kapının açılmasını isteyeceğim.”
Cennetin etrafı cennetin surlarıyla çevrili, kapısı kapalı.

(*Feyekülü'l-hâzin*) “Ben kapıya geldiğim zaman, cennetin bekçisi olan büyük melek, Rıdvân isimli melek soracak ki: (*Men ente?*) ‘Kim kapıyı vuran, sen kimsin?’ diye soracak.”

(*Feekülü: Muhammed*) “Ben ona diyeceğim ki: ‘Ben Muhammedim! Allah’ın peygamberi, ahir zaman peygamberi Muhammedim ben.’ diyeceğim.”

(*Feyekülü*) “O zaman Rıdvân isimli Melek diyecek ki: (*Bike ümirtü en lâ eftaha kableke*) ‘Yâ Rasûlallah! Bu kapıyı senden önce kimseye açmamakla emrolunmuştum, ondan soruyorum. Buyur yâ Rasûlallah.’ diyecek.

Yâni cennete de ilk girecek olan Peygamber Efendimiz. Arkasından evliyâullah, Allah’ın yakın kulları sıra sıra girecek. Rabbimiz bizi, onlarla beraber cennete girenlerden eylesin...

e. Peygamberlerin Sonuncusu

Bir hadis-i şerif daha okuyacağım. Onunla

konuyu tamamlayacağım. Bu hadis-i şerîf de Aîşe-i Sıddîka Vâlidemiz'den rivâyet edilmiş:⁵

أَنَا خَاتَمُ الْأَنْبِيَاءِ وَمَسْجِدِي خَاتَمُ مَسَاجِدِ
الْأَنْبِيَاءِ وَأَحَقُّ الْمَسَاجِدِ أَنْ يُزَارَ وَ تُشَدَّ إِلَيْهِ
الرَّوَاحِلُ مَسْجِدُ الْحَرَامِ وَ مَسْجِدِي وَ صَلَةٌ فِي
مَسْجِدِي أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَةٍ فِيمَا سِوَاهُ إِلَّا
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ

(بر. والديلمى، و ابن النجار عن عائشة)

RE. 152/5 (*Ene hâtemü'l-enbiyâ*) “Ben peygamberlerin hâtemiyim.” *Hâtem*, mühür demek. Yâni bir şeyin, bitirildiği zaman altına mühür mühürleniyor, imza atılıyor ya bittiği yere; artık peygamberlik bitiyor, başka peygamber yok ondan sonra, onun için hâtem deniliyor. Peygamber Efendimiz sonuncusu peygamberlerin.

(*Ve mescidî*) “Benim mescidim, Medine-i Münevvere'deki Peygamber Efendimiz'in mescidi, (*hâtemü mesâcidi'l-enbiyâ*) peygamber mescidlerinin en sonuncusudur.” İşte Kudüs'te Mescidi Aksâ var. Daha başka mübarek yerlerde mescidler var. “Ama en sonuncu peygamber mescidi, benim Medine-i Münevvere'deki mescidimdir.”

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.45, no:112; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.III, s.670, no:5855; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VIII, s.450, no:1786; Câbir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.270, no:34999; *Câmiü'l-Ehadis*, c.VII, s.11, no:5683.

(*Ve ehakku'l-mesâcidi en yuzâra*) “Ziyaret edilmeye en lâyük olan mesciddir benim mescidim. Neden? Peygamber Efendimiz’in mescidinin kıymetinden dolayı.

(*Ve tüşeddü ileyhi'r-revâhilu mescidü'l-harâmi ve mescidî*) “Kendisine seyahat yapılmak sevap olan, dini bir görev olan mescidler bir Mescid-i Haram’dır, bir de benim mescidimdir.”

Mescid-i Haram demek, Mekke’deki Kâbe-i Müşerrefe’nin etrafındaki mescid demektir. Kara atlasla örtülü, altın işleme yazıyla yazılı olan ortadaki binanın adı Kâbe’dir, ona Beytullah derler. Kâbe’nin etrafındaki o namaz kılınan mıntıkaya da, o binaya da Mescid-i Haram derler.

“Bu Mescid-i Haram ve benim mescidim, kendisine seyahat edilmek lâyük olan mescidlerdendir.”

Bir tanesini daha söylüyor, başka bir hadis-i şerîfte Peygamber Efendimiz:⁶

---

⁶ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.398, *Tatavvu’* 26/14, no:1132; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1014, no:1397; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.620, no:2033; Neseî, *Sünen*, c.II, s.37, no:700; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.452, no:1409; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.278, no:7722; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.389, no:1421; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.498, no:1619; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.192, no:1348; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.X, s.283, no:5880; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.67, no:15793; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.244, no:10043; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.1, s.258, no:779; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.I, s.345; Ebû Hüreyre RA’dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.975, *Hac* 15/74, no:827; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.148, no:326; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.45, no:11435; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.495, no:1617; Taberânî, *Mu’cemü'l-Evsat*, c.II, s.321, no:2101; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.2, s.388, no:1160; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.3, s.419, no:15548;

لَا تُشَدُّ الرِّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَسْجِدِي هَذَا وَمَسْجِدِ الْأَقْصَى

(بخ.د.ن.ه.ه.حم.عن أبي هريرة؛ حم.ق.ت.ه.ه.عن أبي سعيد؛ ه.عن ابن عمرو)

RE. 474/4 (*Lâ tüşeddü'r-rihâlü illâ ilâ selâseti mesâcid: Elmescidi'l-harâm, ve mescidî hâzâ, ve mescidi'l-aksâ.*) “Ancak üç mescid için seyahat yapılır. Birisi: Mescid-i Haram, birisi benim mescidim, birisi Kudüs'teki mescid-i Aksâ...” buyuruyor.

Kudüs'teki Mescid-i Aksâ da yâni bunlara dahil. Ama bu hadis-i şerifte o bildirilmiyor da, başka bir hadis-i şerîften onu ben kendim ekliyorum, ilâve olsun, bilgi olsun diye söylüyorum.

(*Ve salâtün fî mescidî*) “Benim mescidimde bir namaz, (*efdalü min elfi salâtin fîmâ sivâhu*) onun dışındaki, başka mescidlerdeki namazdan bin kat daha üstündür, daha faziletlidir.” Yâni burada kılmışız, İstanbul'da kılmışız, Mısır'da kılmışız, nerede kılmışsak... Başka mescidlerde kılınan namazdan bin kat daha sevaplıdır. (*İlle'l-mescide'l-haram*) “Mescid-i Haram

---

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.10, s.82, no:19921; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.1, s.452, no:1410; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.4,s.71, no:3638; Hz. Ali RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.1, s.291, no:187; Hz. Ömer RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.9, s.308; Ebû Ümâme RA'dan.]

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.197, no:34648; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.668, no:5848; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.354, no:3016; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.173, no:16525; RE. 474/4.

müstesna...”

Onun sevabını da başka hadis-i şerîflerden biliyoruz. Orada kılınan namaz da, yüz bin misli sevaptır. Mescid-i Haram’da yüzbin mislidir. Yâni yüz kat daha fazla Peygamber Efendimiz’in mescidinden. Çünkü orası, tâ dünya kurulduğu zamandan beri mesciddir.

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي لَبَّيْكَ مَبَارَكًا
وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ

(آل عمران: ۹۶)

(Inne evvele beytin vudıa li'n-nâsi le'llezî bi-bekete mübâraken ve hüden li'l-âlemîn)
[Şüphesiz alemlere bereket ve hidayet kaynağı olarak insanlar için kurulan ilk ev, mâbed Mekke'deki Kâbe'dir.] (Âl-i İmran, 3/96) İlk binâ edilen mescid yeryüzünde odur. Onun için bütün peygamberler ona gelmişler, onu ziyaret etmişlerdir; oralarda nice peygamberlerin kabirleri vardır. Onun için, Allah oraya yüz bin sevap vermiş.

Orada hac yapılıyor, haccın bir farzı olarak tavaf yapılıyor. Cenâb-ı Hak Teâlâ cümlemize o güzel hacları yapmayı nasib etsin... O güzel mescidleri ziyareti nasib etsin... O mescidlerde namazlar kılmayı nasib etsin... Peygamber Efendimiz'i ziyaret etmeyi nasib eylesin... Ve Kudüs'te de namazlar kılmayı Allah cümlemize nasib eylesin...

Allah-u Teâlâ Hazretleri kandillerinizi mübarek

eylesin... Ve nice nice mübarek günlere,
kandillere Allah'ın sevgili kulu olarak ulaşmayı,
rızasını kazanmayı ve huzuruna sevdiği, râzı
olduğu kullar olarak varmayı cümlemize
Allah nasib eylesin...*Es-selâmü aleyküm ve
rahmetu'llâhi ve berekâtühû! El-fâtihah...*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

14. 06. 2000 - Avusturalya

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER](#)
[sohbetlerine PDF olarak](#)
[ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ